

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 31/09-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. januára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., t. č. vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, namietaného porušenia čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a namietaného porušenia práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 8/2007 a jeho rozsudkom z 21. októbra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2008 doručená sťažnosť M. K., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie čl. 144 ods. 1 ústavy a porušenie práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného

súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 8/2007 a jeho rozsudkom z 21. októbra 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 8/2007 z 21. októbra 2008 uznaný vinným zo spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 a 3 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za ktorý bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd „*svojím rozhodnutím porušil 1)... platný zákon, 2) tak aj Ústavu Slovenskej republiky a v neposlednom rade 3) aj Európsky dohovor o ľudských právach a slobodách*“.

Sťažovateľ svoje tvrdenie odôvodnil tým, že v napadnutom konaní pred hlavným pojednávaním, ktoré bolo odročené z 30. septembra 2008 na 21. október 2008, dvakrát písomne požiadal o opätovné „zaslanie“ obžaloby, ktorá mu už raz bola doručená, čomu okresný súd bez „dostatočného vysvetlenia“ nevyhovel. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že „*samotná obžaloba mi dáva za vinu obdobie v roku 2005 a 2006, ale OS ma uznal za vinného aj za obdobie roku 2003. Pričom v roku 2003 som bol vo výkone trestu kde som si svoju vyživovaciu povinnosť nahlásil. Z tohto výkonu som bol prepustený až v roku 2004. ...*

Celá obžaloba je tak stavaná, že samotné jej znenie ma dopredu odsúdilo za vinného. Obžaloba tvrdí, že som si na živobytie zarábala príživníckym a kriminálnym spôsobom a to z toho dôvodu, že som bol poberateľom dávok hmotnej núdze. ... som presvedčený, že samotná obžaloba je nie len urážlivá, ale aj diskriminačná na môj sociálny pôvod, rod a sociálne postavenie. ...

Samotný súd ma uznal za vinného a odsúdil podľa obžaloby, čím sa stotožnil aj s vyššie citovaným, čo je dosť smutné, že to OS – BA 4 takto vidí. “

Ďalej sťažovateľ uviedol, že „*nemám nielen samotnú obžalobu, ale dodnes mi nebol doručený ani rozsudok, voči ktorému som sa musel odvolať v lehote platného zákona*“.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd z dôvodu porušenia jeho základných práv „okamžite“ zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 T 8/2007 z 21. októbra 2008 a vrátil vec do prípravného konania.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa ods. 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv zaručených mu ústavou a práv zaručených dohovorom, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 8/2007 a jeho a rozsudkom z 21. októbra 2008.

1. Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 8/2007 z 21. októbra 2008 podal sťažovateľ, ako to v sťažnosti tvrdí, odvolanie, o ktorom bude rozhodovať krajský (odvolací) súd.

Ústavný súd konštatuje, že napadnutý rozsudok okresného súdu nie je z dôvodu podaného odvolania právoplatný, a bude predmetom posudzovania v konaní pred krajským súdom. Odvolací súd tak bude povinný skúmat' ústavnosť a zákonnosť konania

a rozhodnutia predchádzajúceho podaniu odvolania, a to najmä so zreteľom na dodržanie základných práv a slobôd sťažovateľa. Odvolací súd má podľa zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) celý rad účinných procesných nástrojov, ako zabezpečiť nápravu porušenia základných práv a slobôd v predchádzajúcom konaní, ak samozrejme dospeje k záveru, že boli porušené. Z uvedeného dôvodu je to teda v prvom rade odvolací súd, ktorý bude oprávnený a povinný rozhodnúť o ochrane základných práv a slobôd, a preto nie je daná právomoc ústavného súdu v tejto veci konať.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

2. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie svojich práv nedoručením mu napadnutého rozsudku, resp. priet'ahmi pri jeho doručovaní, ústavný súd poznamenáva, že podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorej predmetom je namietané porušenie práva v súvislosti s nečinnosťou orgánu verejnej moci, koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že využil všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, v tomto prípade Trestného poriadku, alebo že sa preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa [§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne napr. III. ÚS 197/05, III. ÚS 13/06)].

Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priet'ahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí

bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

Podľa § 55 ods. 4 Trestného zákona ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej obdržaní a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť.

Z obsahu sťažnosti podanej ústavnému súdu nevyplýva a sťažovateľ to ani netvrdí, že by využil jemu dostupný prostriedok nápravy v súvislosti s namietaným porušením jeho práv pri doručovaní rozsudku okresným súdom, ktorý mu poskytuje § 55 ods. 3 Trestného poriadku na ochranu týchto práv. Rovnako nepreukázal, že by túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol pre jej neprípustnosť.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami a rozhodovať o nich.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2009